

آیین نامه اجرایی بند (و) تبصره (۱۸) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور

مصوب ۱۴۰۱/۰۳/۲۵ منتشره در روزنامه رسمی به شماره ۲۲۵۰۸ به تاریخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

- ۱- قانون برنامه: قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران- مصوب ۱۳۹۵-.
- ۲- قانون: قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور.
- ۳- سازمان: سازمان ملی بهره وری ایران.
- ۴- دستگاه اصلی: دستگاه های موضوع بند (۳) ماده (۱) آیین نامه اجرائی بند (الف) تبصره (۱۹) ماده واحده قانون موضوع تصویب نامه شماره ۱۵۴۹۲/ت/۵۹۷۴۸-هـ مورخ ۱۴۰۱/۲/۴.
- ۵- دستگاه متولی بخش: دستگاه های به شرح جدول پیوست این آیین نامه که به مهر دفتر هیئت دولت تأیید شده است.
- ۶- دستگاه تابع: دستگاه های موضوع بند (۴) ماده (۱) آیین نامه اجرائی بند (الف) تبصره (۱۹) ماده واحده قانون موضوع تصویب نامه شماره ۱۵۴۹۲/ت/۵۹۷۴۸-هـ مورخ ۱۴۰۱/۲/۴.
- ۷- موافقتنامه: سند موضوع بند (۸) ماده (۱) آیین نامه اجرائی بند (الف) تبصره (۱۹) ماده واحده قانون موضوع تصویب نامه شماره ۱۵۴۹۲/ت/۵۹۷۴۸-هـ مورخ ۱۴۰۱/۲/۴.
- ۸- راهنمای اجرایی: روش اجرایی بند (الف) ماده (۵) قانون برنامه موضوع دستورالعمل شماره ۴۰۶۰۳۱ مورخ ۱۳۹۷/۸/۱ سازمان اداری و استخدامی کشور و دستورالعمل های مرتبط با آن در چارچوب این آیین نامه که از سوی سازمان اداری و استخدامی کشور یا سازمان حسب مورد در طول سال ابلاغ می شود.
- ۹- چرخه بهره وری: مجموعه ای یکپارچه از فعالیت های نظام مند برنامه ریزی، اجرا، اندازه گیری، تحلیل و ارتقای بهره وری که به صورت تکرارشونده و مستمر انجام می شود.
- ۱۰- شاخص بهره وری: شاخص هایی که استفاده کارا و اثربخش دستگاه های اجرایی و واحدهای اقتصادی از عوامل تولید (نیروی کار، سرمایه های فیزیکی، کالا و خدمات واسطه ای) و ترکیب بهینه این عوامل را نشان می دهد.
- ۱۱- شرکت های دولتی: تمامی شرکتهای دولتی، موضوع ماده (۴) قانون مدیریت خدمات کشوری و سایر شرکت هایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و سهام آنها منفرداً یا مشترکاً به وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی تعلق داشته باشند، شامل شرکت ها و مؤسسات دولتی که شمول قوانین و مقررات عمومی به آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است نظیر شرکت ملی نفت ایران، سازمان انرژی اتمی ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکت های تابع، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکت های تابع.

۱۲- نوآوری بهره ور: راهکاری در شرایط کمیابی منابع، در قالب محصول، خدمات، فرآیند یا الگوی کسب و کار که با وجود محدودیت های مالی، فناورانه، مواد اولیه و یا سایر محدودیت ها، طراحی و اجرا می شود که به موجب آن خروجی نهایی، به صورت چشمگیری ارزان تر از سایر گزینه های جایگزین بوده و برای پاسخگویی به نیازهای اصلی و پاسخ داده نشده ذینفعان مناسب است.

ماده ۲- کمیته بهره وری دستگاه به استناد موضوع بند (الف) بخش (۱۱) برنامه جامع بهره وری کشور موضوع تصویب نامه شماره ۷۵۵۹۹/ت/۵۰۹۸۵-هـ مورخ ۱۱/۶/۱۳۹۴ در تمامی دستگاه های اصلی، متولی بخش، تابع و شرکت های دولتی تشکیل و وظیفه آن تنظیم سیاست ها، تدوین برنامه ها و نظارت بر اجرای اقدامات ارتقای بهره وری در تعامل با سازمان است. همه دستگاه های اجرایی مکلفند احکام اعضای کمیته بهره وری را به امضای بالاترین مقام دستگاه (مقام عالی) حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این آیین نامه برای سازمان ارسال کنند.

تبصره - کمیته بهره وری استان موضوع دستورالعمل شماره ۲۱۱۶۶۴ مورخ ۳۰/۴/۱۳۹۹ ابلاغی رییس سازمان اداری و استخدامی کشور بدون تغییر در تعداد پست های مصوب دستگاه، در جهت ایجاد وحدت رویه در راهبری موضوع بهره وری در استان ها تشکیل می شود. اهداف این کمیته در راستای اهداف برنامه بهره وری دستگاه اصلی می باشد. این کمیته موظف است نتایج اقدامات خود را در مقاطع زمانی سه ماهه به سازمان و سازمان برنامه و بودجه کشور گزارش نماید.

ماده ۳- در اجرای جزء (۱) بند (و) تبصره (۱۸) قانون و در راستای تحقق اهداف جدول شماره (۲) ماده (۳) قانون برنامه، اسناد ارتقای بهره وری مصوب تیرماه سال ۱۴۰۰ هیأت وزیران برای اجرا در سال ۱۴۰۱ معتبر می باشد. دستگاه های متولی بخش مکلفند در صورت نیاز به بازنگری در سیاست های ارتقای بهره وری بخش مربوط، اسناد مذکور را مطابق با راهنمای اجرایی تهیه و ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، برای تصویب در هیأت وزیران به سازمان ارایه نمایند.

ماده ۴- در اجرای جزء (۱) بند (و) تبصره (۱۸) قانون و در راستای تحقق اهداف جدول شماره (۲) ماده (۳) قانون برنامه، دستگاه های اصلی و تابع مکلفند در موافقتنامه های پیشنهادی خود به سازمان برنامه و بودجه کشور برنامه های ارتقای بهره وری خود را مطابق با راهنمای اجرایی و با اولویت برنامه های دانش بنیان، اشتغال آفرین و نوآوری بهره ور پس از تایید سازمان پیش بینی نمایند.

تبصره - همه دستگاه های اجرایی مشمول این آیین نامه موظفند در برنامه های راهبردی دستگاه های متبوع راهبردها و جهت گیری های مرتبط با ارتقای بهره وری را لحاظ نمایند.

ماده ۵- دستگاه های اجرایی استانی مکلفند برنامه ارتقای بهره وری خود را مطابق با راهنمای اجرائی و دستورالعمل موضوع تبصره (۳) ماده (۸) آیین نامه اجرائی بند (الف) تبصره (۱۹) ماده واحده قانون موضوع تصویب نامه شماره ۱۵۴۹۲/ت/۵۹۷۴۸-هـ مورخ ۴/۲/۱۴۰۱ و با رویکرد اسناد آمایش سرزمین مصوب و با اولویت برنامه های دانش بنیان، اشتغال آفرین و نوآوری بهره ور با هماهنگی دستگاه اصلی مربوط تدوین و در موافقتنامه های متبادله با سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان پیش بینی نماید.

ماده ۶- دستگاه های اصلی، تابع و استانی مکلفند حداکثر تا سه درصد (۳٪) از اعتبارات هزینه ای ابلاغی به استثنای فصول (۱) و (۶) را در برنامه های ارتقای بهره وری خود در موافقت نامه متبادله پیش بینی نمایند.

تبصره ۱- دستگاه های اجرایی دارای اعتبارات هزینه ای از محل درآمد اختصاصی مجاز به تأمین اعتبارات برنامه ارتقای بهره وری از محل اعتبارات فوق الذکر هستند.

تبصره ۲- دستگاه های اجرایی که دارای اعتبارات هزینه ای بوده و مطابق قانون مکلف به مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور نیستند نیز مکلف به پیش بینی و اجرای برنامه ارتقای بهره وری حداکثر تا سقف مندرج در این ماده در بودجه خود از جمله بودجه تفصیلی هستند.

ماده ۷- تخصیص اعتبارات برنامه ارتقای بهره وری منوط به تایید پیشرفت اجرای برنامه های عملیاتی ارتقای بهره وری دستگاه های اجرایی توسط سازمان و واحدهای ذی ربط در سازمان برنامه و بودجه کشور / سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان است.

ماده ۸- سازمان موظف است دوره ها و برنامه های آموزشی و توجیهی لازم برای کاربست دقیق راهنمای اجرایی و دستورالعمل های تکمیلی آن را در قالب سرفصل های مصوب آموزش کارکنان دولت (دستگاه های اجرایی، استان ها و شرکت های دولتی) با هماهنگی سازمان اداری و استخدامی کشور ارائه نماید. همچنین سازمان اداری و استخدامی کشور موظف به گنجاندن و ابلاغ سرفصل ها در برنامه آموزشی کارکنان دولت تا پایان تیر ماه سال ۱۴۰۱ است. گذراندن دوره های مذکور برای کارکنان ذی ربط دستگاه اجرایی که در حوزه ارتقای بهره وری فعالیت می نمایند، الزامی است.

ماده ۹- در اجرای جزء (۲) بند (و) تبصره (۱۸) قانون، کلیه شرکت های دولتی مندرج در پیوست شماره (۳) قانون، موظفند برنامه عملیاتی ارتقای بهره وری خود را در راستای اهداف مندرج در ماده (۳) قانون برنامه با رویکرد مساله شناسی و تعریف اقدامات اساسی بهبود تدوین و به سازمان و سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه نمایند. شرکت های دولتی در اصلاحیه های احتمالی بودجه می توانند حداکثر تا سه درصد (۳٪) از اعتبارات هزینه ای به استثنای استهلاک، هزینه های پرسنلی، پاداش سنوات خدمت کارکنان مندرج در هزینه های اداری و عمومی را به عنوان اعتبار مورد نیاز برای اجرای برنامه ارتقای بهره وری منظور نمایند.

تبصره - شرکت های دولتی موظفند گزارش اقدامات انجام یافته را در مقاطع زمانی شش ماهه به سازمان و سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال نمایند. سازمان موظف است جمع بندی گزارش های شش ماهه شرکت های دولتی را برای هیأت وزیران ارسال نماید.

ماده ۱۰- به منظور ارزیابی بهره وری شرکتهای دولتی، سازمان موظف است تا پایان تیرماه سال ۱۴۰۱ نسبت به تهیه و ابلاغ شیوه نامه ارزیابی بهره وری با استفاده از اطلاعات شرکتها از جمله صورت های مالی و حسب مورد تحقق اهداف و مأموریت های پیش بینی شده در قوانین و مقررات را تدوین و به شرکت های دولتی اقدام نماید. وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان در قالب کمیته راهبری سامانه شرکت های دولتی مکلف است اقدامات لازم را برای ایجاد درگاه ارزیابی بهره وری شرکت های دولتی در سامانه یکپارچه شرکت های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع جزء (۱) بند (ه) تبصره (۲) قانون، فراهم و دسترسی های لازم به منظور ارزیابی بهره وری در اختیار سازمان قرار دهد.

تبصره - سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است محور ارزیابی بهره وری شرکت های دولتی را در ارزیابی عملکرد سالانه شرکت های دولتی منظور نماید.

ماده ۱۱- همه شرکت های دولتی مکلفند اطلاعات مورد نیاز برای ارزیابی وضعیت بهره وری مجموعه خود را مطابق با شیوه نامه ابلاغ شده از طریق سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۱۰) این آیین نامه ثبت

نمایند. همچنین شرکت های دولتی مکلفند اطلاعات و گزارش های مربوط را برای بررسی به حسابرس و بازرس مستقل ارائه نمایند.

تبصره - در صورت عدم پیاده سازی درگاه ارزیابی بهره وری شرکت های دولتی در سامانه یکپارچه شرکت های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی در زمان مقرر، سازمان می تواند مرجع جایگزین برای ثبت اطلاعات را معرفی نماید.

ماده ۱۲ - سازمان مکلف است با استفاده از اطلاعات ثبت شده در درگاه ارزیابی بهره وری شرکت های دولتی موضوع ماده (۱۰) این آیین نامه، گزارش وضعیت شاخص های بهره وری سال ۱۴۰۰ شرکت های دولتی را تا پایان شهریور ماه سال ۱۴۰۱ به سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان برنامه و بودجه کشور اعلام نماید.

ماده ۱۳ - شرکت های دولتی مکلفند قبل از پرداخت هرگونه پاداش سالانه به اعضای هیئت مدیره و مدیران خود، در چارچوب ماده (۸۴) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و ماده (۲۴۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت - مصوب ۱۳۴۷- با اصلاحات و الحاقات بعدی، نسبت به اخذ تأییدیه از سازمان برنامه و بودجه کشور و سازمان اداری و استخدامی کشور اقدام نماید.

ماده ۱۴ - نظام جبران خدمات کارکنان دولت منطبق با عملکرد بهره وری دستگاه های اجرایی کشور تابع دستورالعمل موضوع ماده (۴۳) ضوابط اجرایی قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور می باشد.

ماده ۱۵ - در راستای اهداف مندرج در سند تحول دولت مردمی، سازمان اداری و استخدامی کشور موظف است محورهای ارزیابی شاخص های جشنواره شهید رجایی سال ۱۴۰۲ را بر اساس سطح استقرار چرخه بهره وری و پیشرفت برنامه های ارتقای بهره وری مصوب در سال ۱۴۰۱ تدوین نماید.

تبصره - دستگاه اصلی و کمیته بهره وری استان موظفند تا مهر ماه سال جاری شاخص های اختصاصی بهره وری اولویت دار را بر اساس دستورالعملی که توسط سازمان حداکثر ظرف دو ماه پس از ابلاغ این آیین نامه تهیه و ابلاغ می گردد، تهیه و به تصویب سازمان برساند.

ماده ۱۶ - سازمان مکلف است ضمن نظارت بر تحقق بند (و) تبصره (۱۸) قانون و اهداف و شاخص های پیش بینی شده در آن، کارنامه بهره وری دستگاه اصلی و شرکت های دولتی را بر مبنای شاخص های مذکور تدوین و گزارش شش ماهه آن را به هیأت وزیران و کمیسیون های برنامه و بودجه و محاسبات و جهش و رونق تولید و نظارت بر اصل چهل و چهارم قانون اساسی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.